

MIEHIKKÄLÄN KUNTA

Arviointikertomus 2025

Miehikkälän kunnan tarkastuslautakunta

Sisällys

1 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA.....	3
1.1 Tehtävät ja toiminnan tarkoitus sekä tavoitteet.....	3
1.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja toimintamuodot	3
1.3 Tilintarkastus	4
1.4 Sidonnaisuuksien valvonta.....	4
2 EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN KÄSITTELY.....	4
3 KUNTASTRATEGIAN TOTEUTUMINEN	5
4 KUNNAN TALOUS	5
4.1 Tilinpäätöksen lukujen arviointia.....	5
5 TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	8
Hyvinvointi	15
6 INVESTOINNIT JA HANKINNAT	17
7 KONSERNILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN.....	17
7.1 Talouden arviointimenettelyyn johtavien raja-arvojen toteutuminen (KRIISIKUNTAKRITEERIT).....	17
8 TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS VALTUUSTOLLE	19

1 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

1.1 Tehtävät ja toiminnan tarkoitus sekä tavoitteet

Tarkastuslautakunnan tehtävistä on säädetty kuntalain 121 §:ssä ja kunnan hallintosäännössä. Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm.:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

1.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja toimintamuodot

Kunnanvaltuusto on 9.6.2025 § 16 asettanut kuntalain 121 §:n mukaisesti tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano arviointivuonna:

Jäsen (varajäsen)

Riitta Rikkola (Eini Tulkki)

Ismo Kärhä (Kari Värri)

Kari Suoknuuti (Vesa Maaskola)

Katriina Törönen (Tuula Suomalainen)

Puheenjohtajaksi valittiin Riitta Rikkola ja varapuheenjohtajaksi Ismo Kärhä.

Tarkastuslautakunnan sihteerinä arviointivuonna on toiminut lautakunnan puheenjohtaja. Tilintarkastuspalvelut on kilpailutettu vuosiksi 2023–2026. Kilpailutuksen tuloksena tilintarkastusyhteisöksi valittiin BDO Audiator Oy.

Tarkastuslautakunnan jäsenet Riitta Rikkola ja Kari Suoknuuti ovat toimineet kunnanhallituksen jäsenenä 1.1. – 31.5.2025 eivätkä tältä ajalta ole osallistuneet hallituksen toiminnan arviointiin.

Tarkastuslautakunta toteutti työnsä hyväksymänsä arviointisuunnitelman mukaisesti koontumalla kaikkiaan kahdeksan kertaa.

Tarkastuslautakunta perehtyi toimintavuonna kunnan toimintoihin ja talouteen haastatteleamalla kunnanjohtajaa, hallintojohtajaa, toimialajohtajia ja tehtäväalueiden vastuuviranhaltijoita, valtuuston ja hallituksen puheenjohtajistoa. Tarkastuslautakunta tutustui Leppäker-tun päiväkodin uusiin toimitiloihin.

Tarkastuslautakunta perustaa arviointinsa valtuuston, kunnanhallituksen ja lautakuntien pöytäkirjoista, toimintakertomuksesta sekä kunnallisjohdon ja eri tehtäväalueiden henkilös-tön haastatteluissa tekemiinsä havaintoihin.

1.3 Tilintarkastus

Miehikkälän kunnan tilintarkastajana vuonna 2025 on toiminut BDO Audiator Oy, vastuullisena tilintarkastajana JHT, KHT Ulla-Maija Tuomela. Avustavana tarkastajana on toiminut Minna Back-Helvasto. Tilintarkastaja on raportoinut 27.5.2026 tarkastuslautakunnalle tarkastussuunnitelmansa toteutumisesta.

1.4 Sidonnaisuuksien valvonta

Kuntalain 84 §:n mukaan laissa todettujen luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muista sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Ilmoitusvelvollisuus astui voimaan uuden valtuustokauden alusta lähtien.

Tarkastuslautakunta käsitteli tehtävänsä mukaisesti tilikauden aikana muutokset sidonnaisuuksissa ja saattoi sidonnaisuusrekisterin valtuustolle tiedoksi helmikuussa 2026.

2 EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN KÄSITTELY

Tarkastuslautakunnan esityksen mukaisesti valtuusto on käsitellyt vuotta 2024 koskevan arviointikertomuksen kokouksessaan 9.6.2025 ja päättänyt pyytää kunnanhallitukselta lausunnon niistä toimenpiteistä, joihin kertomus antaa aihetta. Kunnanhallitus on antanut vastaukset arviointikertomukseen 29.9.2025 Kunnanhallitus pyytää tarkastuslautakuntaa esittämään selkeitä kysymyksiä seuraavissa arviointikertomuksissaan, joihin vastineita halutaan. Lautakunta on hyväksynyt ne 6.5.2026.

Tarkastuslautakunta on tyytyväinen annettuihin vastineisiin ja seuraa niiden toimeenpanoa. Lautakunta myös huomioi kunnanhallituksen antaman palautteen.

3 KUNTASTRATEGIAN TOTEUTUMINEN

Kuntalain 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Miehikkälän kunnanvaltuusto hyväksyi 20.6.2022 uuden kuntastrategian ajalle 2022-2025. Vuoden 2025 talousarviossa ja toimintasuunnitelmissa on huomioitu kuntastrategian mukaiset arvot ja teemat. Miehikkälän kunnan toimintaa ohjaa kuntastrategia, jonka visio on kiteytetty lausahdukseen: ”**turvallisesti pinnalla**”.

Kuntastrategia on laadittu ajalle 2022-2025 ja sen keskeisiksi arvoiksi on valittu luovuus, turvallisuus, vastuullisuus, yhteisöllisyys ja ystävällisyys. Toiminnallisten tavoitteiden mittarit on rakennettu uuden strategian teemojen Uudistuva ja luova Miehikkälä, Meijän Miehikkälä sekä kestävä ja vastuullinen Miehikkälä mukaisesti.

Kuntastrategian päivitystyö on aloitettu uuden valtuustokauden käynnistyttyä. Valtuusto on linjannut seminaarissaan 12.9.2025 strategiset painopisteet.

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Edelleen lautakunta toteaa, että kuntastrategian toteuttaminen muuttui hyvin hankalaksi geopolittisten myllerrysten alettua vuonna 2022 Venäjän hyökättyä Ukraina.

Strategian uusiminen on ehdottoman paikallaan.

4 KUNNAN TALOUS

4.1 Tilinpäätöksen lukujen arviointia

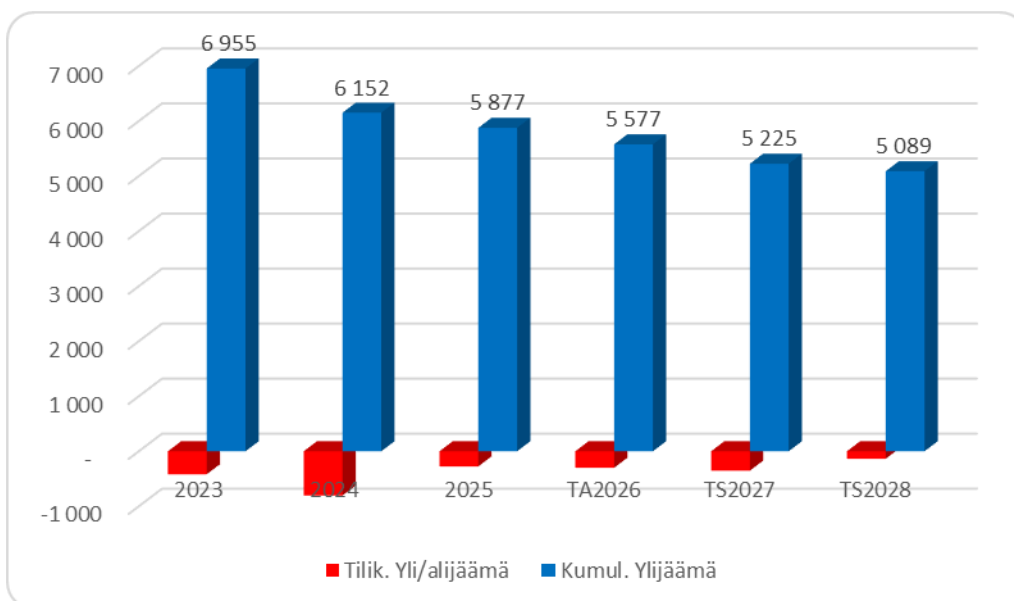
Miehikkälän kunnan tilikauden 2025 tulos oli jälleen alijäämäinen -275 471,66 euroa. Tulos on kohentunut edellisestä vuodesta, jolloin alijäämä oli peräti -802 889,68 euroa. Tilikauden 2025 tulos toteutui talousarviota parempana – alijäämän arvio talousarviossa 2025 oli -497 717 euroa. Miehikkälän kunta haki harkinnanvaraista valtionosuutta vuonna 2025 ja sitä myönnettiin kunnalle yhteensä 153.000 euroa.

Tarkastuslautakunta on tarkastellut kunnan taloustilanteen kehitystä keskeisten tunnuslukujen osalta alla olevassa taulukossa.

Tunnusluku	2025	2024	2023	2022	Kehitys edelliseen vuoteen
Vuosikate poistoista, %	75	28	59	8	+
Omavaraisuusaste, %	62	57	60	62	+
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	101	122	107	49	-
Taseen ylijäämä €/asukas	3451	3511	3883	4018	-
Lainat €/asukas	4268	5285	4926	4189	+
Kassan riittävyys, pv	15	64	23	41	-
Investointien tulorahoitus, %	277	152	24	20	+

Plussalle on päästy vuosikate poistoista %, omavaraisuusaste %, lainat €/asukas ja investointien tulorahoitus % osalta.

Miehikkälän kunnan vuoden 2025 tulos oli viidettä vuotta alijäämäinen. Kunnalla on taseessa edelleen kertyneitä ylijäämiä vuoden päättyessä yhteensä 5,9 miljoonaa euroa, joten kuntalain mukaista talouden tasapainottamisvelvoitetta ei ole. Taloussuunnitelmakaudella 2026-2028 on arvioitu syntyvän alijäämää lisää yhteensä 0,8 miljoonaa euroa.

Verotulot toteutuivat talousarviota heikompana 138 tuhatta euroa ja valtionosuudet puolestaan talousarviota paremmin 200 tuhatta euroa. Vuoteen 2024 verrattuna verotulot nousivat 277 tuhatta euroa ja valtionosuudet 235 tuhatta euroa.

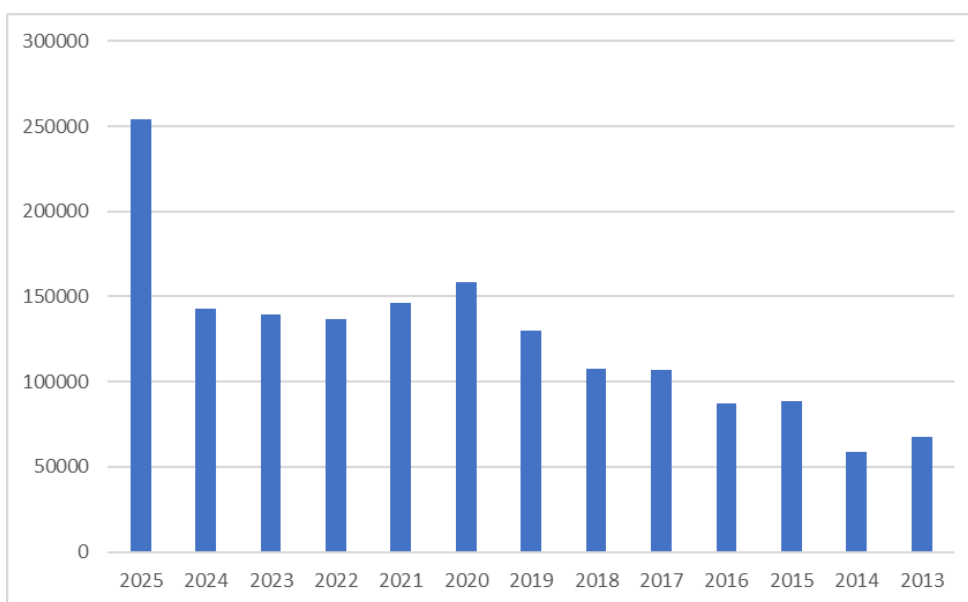
Toimintatuotot vähenivät vuodesta 2024 yhteensä -861 tuhatta euroa. Toteutumassa ylitettiin kuitenkin talousarvio 100 tuhannella eurolla. Toimintakulut vähenivät 570 tuhatta euroa edellisestä vuodesta. Eniten muutosta tapahtui palvelujen ostoissa (-766 tuhatta euroa). Toimintakulut ylittivät talousarvion 140 tuhannella eurolla. Toimintakate ylittyi hienoisesti talousarviosta (41 tuhatta euroa).

Vuosikate toteutui 230 tuhatta euroa odotuksia parempana sekä selkeästi edelliseen vuoteen verrattuna parempana.

Vuonna 2025 ei nostettu pitkäaikaista lainaa. Pitkäaikaista lainaa lyhennettiin 390 tuhatta euroa ja lyhytaikaista lainaa 1,6 miljoonaa euroa. Korkokulut ovat laskeneet edellisestä vuodesta. Rahoitustuotot ja -kulut olivat nettona -159 tuhatta euroa, kun edellisenä vuonna ne olivat -473 tuhatta euroa. Omavaraisuusaste on parantunut edellisestä vuodesta, samoin myös suhteellinen velkaantumisaste on pienentynyt.

Vuosikate poistoista -tunnusluku parani edellisvuodesta, mutta edelleen ei vuosikate kata poistojen määrää. Jos tunnusluku on vähintään sata, on kunnan talous tasapainossa. Jos tunnusluvun arvo on plusmerkkinen, mutta pienempi kuin sata, on kunnan talous heikko tai heikkenevä.

Kunnan osarahoittaman työttömyysturvan kehitys 2013-2025:

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Miehikkälän kunnan tulos 2025 on edellisvuosien tapaan alijäämäinen. Vaikka tulos oli alijäämäinen, oli se kuitenkin odotettua parempi ja kehitystä parempaan suuntaan on tapahtunut. Talouden kehitystä tulee edelleen jatkossa seurata erityisen tarkasti.

Lautakunta pitää hyvänä sitä, että kunta haki valtiolta harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta ja korotusta myönnettiin yhteensä 153 000 euroa.

Kunnan osarahoittama työttömyyskorvauksen määrä on kasvanut edellisestä vuodesta merkittävästi. Kunnan toimenpiteet pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen edistämiseen ovat vähäiset.

TE-uudistuksen ja ennusteiden mukaan lisääntyvän työttömyyden takia kunnan tulee kiinnittää huomiota pitkäaikaistyöttömyyden hoitamiseen ja työllistämiseen, koska työttömyys on kunnalle kallista. Kunnan tulee olla aktiivinen ja kehittää työkaluja asian hoitamiseen.

Tarkastuslautakunta kysyy millaisia työkaluja ja suunnitelmia kunnanhallituksella on työtömyyden kustannusten hillitsemiseen?

5 TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat riittävässä määrin. Tarkastuslautakunta on esittänyt arvionsa talousarviotavoitteiden toteutumisesta alla olevassa taulukossa. Talousarviossa 2025 sitovia määrärahoja olivat toimieliinkohtaiset nettomenot. Tarkastuslautakunta on arvioinnissaan käyttänyt seuraavia värisymboleita:

	=alittanut talousarvion
	= talousarvio
	=ylittänyt talousarvion

Talousarvion toteutuminen, 1000€ netto	TA2025	TP2025	Arvio
Keskusvaalilautakunta	-14	-10	
Tarkastuslautakunta	-16	-10	
Kunnanvaltuusto	-41	-35	
Kunnanhallitus	-1 578	-1 282	
Sivistystoimi	-3 118	-3 071	
Tekninen toimi	-93	-493	
Lupajaosto	-62	-61	
Vesihuoltolaitos	-68	-45	

Talousarvion käyttötalousosaan ei tehty muutoksia vuoden 2025 aikana. Talousarvio on toteutunut lukuun ottamatta teknisen toimen ylitystä. Kunnanvaltuuston on 16.2.2026 hyväksynyt talousarvion poikkeamat.

Toimialojen tulosalueiden osalta tarkastuslautakunta kävi läpi asetettuja tavoitteita ja tavoitteiden toteutumista talousarviovertailun tietoihin ja toimialajohtajien sekä tehtävälajien vastuuviranhaltioiden haastatteluihin perustuen.

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Vaikeista ajoista huolimatta ollaan saatu pidettyä maine lapsiystävällisenä, yhteisöllisenä ja turvallisenä paikkana asua. Kunnan vetovoima ja kylien vireä toiminta turvaavat yhteisöllisen kehittymisen. Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnassa olevalla yhteisöllisyydellä on tuettu kunnan elinvoimaisuutta.

Talousarvion euromääräisten tavoitteiden on voitu todeta toteutuneen melko hyvin vuonna 2025.

Toiminnallisten tavoitteiden esittäminen talousarviossa sekä toteutumisen esittäminen tilinpäätöksessä on heikentynyt. Jatkossa tulee kiinnittää huomiota siihen, että talousarvio ja tilinpäätös ovat yhteneväiset tavoitteiden osalta.

Vuonna 2024 olivat Sivistys- ja hyvinvointi sekä Kuntatekniikka esittäneet samanlaisella esittämistavalla strategisten tavoitteiden toteutuman 2024. Nyt vuonna 2025 enää Kuntatekniikka on käyttänyt tätä esittämistapaa.

Tarkastuslautakunta kannustaa edelleen jatkamaan tavoiteasetannan kehittämistä ja kiinnittämään erityisesti huomioita mittareiden sekä tavoitetasojen määrittelyyn.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Seuraaviin taulukoihin on kerätty kunnan 2025 talousarviosta tavoitteet ja mittarit. Tilinpäätöksestä 2025 on kerätty toteutumatietoja tavoitteiden osalta.

Kunnanhallitus		
Tavoitteet	Mittarit	Toteutuma
<ul style="list-style-type: none"> • talouden tasapaino • toimiva ja henkilöstön työssäjaksamista edistävä henkilöstöpolitiikka • ajantasaiset ohjeet ja säännöt 	<ul style="list-style-type: none"> • vuosikate pysyy positiivisena ja kattaa poistot suunnitelmakauden loppuun • vuosikate % poistoista => 55 % • henkilöstön sairauspoissaolojen määrä ei kasva (1.1.2024-31.7.2024 keskimäärin 11,5 pv/hlö). • konserniohje päivitetty vuoden 2025 kesäkuun loppuun mennessä 	Ei ole tuotu esille toteutumista

Toteutumisen arviointi:

Henkilöstöraportin mukaan toteutuma sairauslomapäivissä oli vuonna 2025 keskimäärin 13,9 pv. Tavoitetta 11,5 pv ei ole saavutettu. Tavoite kuitenkin vaikuttaa melko tiukalta, kun toteutuma ollut 2024 keskimäärin 18,2 pv.

Konserniohjetta ei ole päivitetty vuoden 2025 aikana.

Yleishallintopalvelut		
Tehtävät	Mittarit:	Toteutuma
<ul style="list-style-type: none"> • tuottaa ja järjestää laadukkaat asunnot asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti • vuokraa kunnan omistamia ja taloyhtiöiden asuntoja • ylläpitää ja korjaa asuntokantaa • sopeuttaa kunnan asuntomäärä vastaamaan muuttunutta tilannetta • ylläpitää kunnan vuokra-asuntokantaa ja mahdollisuuksien mukaan edesauttaa omistusasunnon hankinnassa 	<ul style="list-style-type: none"> • vuokra-asuntojen täyttöaste 90% 	vuokra-asuntojen täyttöaste 75%

Toiminnan arviointi:

Tarkastuslautakunta toteaa vuokra-asuntojen tilanteen haasteelliseksi ja täyttöasteen tavoite on ollut melko korkea. Tavoitteelle tulisi jatkossa miettiä realistinen tavoitetaso.

Museopalvelut		
Tavoitteet	Mittarit	Toteutuma
<ul style="list-style-type: none"> • turvata muutoksen jälkeen toiminnan jatkuminen ja edelleen kehittäminen matkailun palvelukeskittymänä huomioiden maaseutu- ja luontomatkailu • tarjota palveleva, houkutteleva, kiinnostava, ainutlaatuinen ja monipuolinen matkailu- ja kulttuurikohde • sähköisten järjestelmien suunnitelmallinen hyödyntäminen pitkällä tähtäimellä 	<ul style="list-style-type: none"> • kävijämäärätilastot • asiakastytyväisyys saadun kirjallisen ja suullisen palautteen perusteella 	<ul style="list-style-type: none"> • Museokäynnit /vuosi: 5525, joista ilmaiskävijöitä 479 • Kaikki käynnit/vuosi (sis. ilmaiskävijät, ulkopuolisten museossa järjestämät tilaisuudet, tapahtumat, kokoukset, ruokailevat ryhmät sekä kahvila- ja lounasasiakkaat): 13 562 • Kohteiden avoimnaolopäivät/vuosi: 108 • Kohteiden avoimnaolotunnit/vuosi: 734 • Henkilöopaskierrosten lukumäärä/kpl: 179 kpl, opastuksille osallistuneet/hlöä: 1333 • asiakastytyväisyys, Google: 4,5/5

Toteutuman arviointi:

Salpalinjamuseo toimii merkittävänä matkailun vetonaulana Miehikkälässä. Sen vahvuus perustuu jatkuvaan kävijämäärään, joka on vakiintunut vähän alle 5000 lipunostajaan. Tällä hetkellä museon kiinnostavuutta lisää maailman tilanne.

Lipputulot muodostavat museolle suhteellisen vakaan tulonlähteen, koska asiakkaita tulee useista eri ryhmistä, kuten matkailijoista (ml. risteilymatkustajat), koululaisista ja paikallisista kävijöistä. Vakautta lisää myös erilaiset näyttelyt ja julkinen tuki.

Ravintola- ja kahvilapalvelut ovat tärkeä osa museon käyntikokemuksessa. Hyvin toteutettu ravintolatoiminta houkuttelee asiakkaita myös ilman varsinaista museokäyntiä.

Kalliokosken lasitehtaan historiasta kertominen koetaan myös tärkeäksi. Koulutettujen oppaiden puute "omalta kylältä" koetaan puutteeksi.

Kokonaisuutena museo yhdistää kulttuurisen arvon ja matkailullisen vetovoiman.

Toteutumatietojen esittäminen on kehittynyt edellisestä vuodesta. Edelleen pyörien vuokrausteesta ja kuulokeopastuksesta olisi hyvä saada lisätietoa.

Tarkastuslautakunta pohtii mitä kunnanhallitus aikoo tehdä oppaiden lisäämiseksi?

Salpakahvila ja museomyymälä		
Tavoitteet	Mittarit	Toteutuma
<ul style="list-style-type: none"> • olla osana museon asiakaspalvelua • tukea toiminnallaan museon muuta palvelutarjontaa • tuottaa tasokas ja mieleenpainuva kokonaisuus 	<ul style="list-style-type: none"> • asiakasmäärätilastot • asiakastyytyväisyys kirjallisen ja suullisen palautteen perusteella 	Ei ole esitetty toteutumaa.

Toteutuman arviointi:

Tarkastuslautakunta toteaa, että ulkopuolisen palvelutuottajan osalta ei tavoitteiden asettaminen ole ollut tarpeellista. Kunnan toiminnaksi muuttuessa 2026 tulisi tavoitteet olla asetettu ja seurata niiden toteutumista.

Päiväkodit ja esiopetus		
Tavoitteet	Mittarit	Toteutuma
<ol style="list-style-type: none"> 1. Laadukkaan ja tarpeen mukaisen varhaiskasvatuksen toteuttaminen 2. Varhaiskasvatuksen resurssien riittävyys lapsimäärään ja heidän erityispiirteidensä mukaisesti 3. Miehikkälän varhaiskasvatuksen koulutetun henkilöstön säilyminen Miehikkälässä 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jokaiselle lapselle laaditaan varhaiskasvatus- tai esiopetussuunnitelma, toteutumisprosentti 100% 2. Työvuorosunnittelu on työntekijöiden työssä jaksamisen sekä lasten edun mukaista, suhdeluvut ovat lain mukaiset. 3. Henkilökunnalle tarjotaan mm. mahdollisuuksia koulutukseen, tyhy- toimintaan Oman työn kehittämiseen ja suunnitteluun varataan opettajille 5h/ viikko ja työtiimille vähintään 1h/viikko. Koulutettu henkilöstö säilyy Miehikkälän varhaiskasvatuksessa. 	Ei ole selkeästi tuotu esille talousarviossa esitettyjä tavoitteita ja mittareita.

Toteutuman arviointi:

Tilinpäätöksessä on esitetty erilaiset tavoitteet ja mittarit kuin mitä oli talousarviossa 2025 asetettu varhaiskasvatukselle. Talousarvion toteutumisvertailussa tulee aina esittää valtuuston talousarviossa asettamien tavoitteiden toteutuminen.

Perusopetus		
Tavoitteet	Mittarit	Toteutuma
1. Opetuksen resurssit pidetään riittävinä. 2. Opetuksen järjestäminen laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. 3. Koulukuljetusten järjestäminen perusopetuslain mukaisesti.	Oppilaskohtaiset koulukuljetuskustannukset, enintään 14,00 euroa/koulupäivä. Opetusryhmien koko enintään 20 oppilasta. Yhdysluokkien käyttö arvioidaan tilannekohtaisesti. Oppilaskohtainen kustannukset eivät nouse seuraavan kolmen vuoden aikana yli 10 %. Huoltajille suunnattujen arviointikeskustelujen toteutusprosentti on 100 %.	Oppilaskohtainen kuljetuskustannus aikavälillä tammikuu-toukokuu: 15 €/päivä ja aikavälillä elokuu-joulukuu: 18 €/päivä. Huoltajien arviointikeskustelun toteutusprosenttia ei ole tuotu esille, sen sijaan on esitetty, että kaikki huoltajat tavoitettiin vähintään kerran lukuvuoden aikana. Oppilaskohtaisen kustannuksen toteutumiselle ei ole käytettävissä vertailukohtaa. Yli 20 oppilaan opetusryhmiä ei ole ollut kuin poikkeustilanteissa.

Toteutumisen arviointi:

Tavoitteiden ja mittareiden asettamisessa tulee myös huomioida, pystytäänkö toteutumaan seuraamaan ja esittämään tilinpäätöksessä toteutusvertailussa.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaiken kaikkiaan varhaiskasvatus ja perusopetus ovat toimineet hyvin vuonna 2025.

Koululaisten työskentely ja oppiminen ovat kokonaisuudessaan sujuneet pääosin hyvin. Käytettävissä olevat resurssit ovat olleet riittävät opiskelun tukemiseksi ja oppikirjat sekä muut oppimateriaalit ovat olleet asianmukaisesti saatavilla.

Koululaisille on tarjottu Suomen harrastamisen mallin mukaisesti harrastustoimintaa. Näihin on osallistuttu aktiivisesti. Tämä toiminta tukee lapsen sosiaalista hyvinvointia ja monipuolistaa lapsen kehitystä. Harrastukset myös tuovat myönteistä sisältöä lapsen arkeen ja näin tukevat oppimismotivaatiota.

Huolta herättävät kuitenkin poissaolot, joita on kertynyt keskimäärin 100 h per oppilas eli 4:n viikon opetustunnit. Poissaolojen vaikutus oppimiseen, tehtävien tekemiseen ja opetuksen seuraamiseen voivat pitkällä aikavälillä heikentää oppimisen edellytyksiä. Tämän vuoksi poissaolojen syihin ja mahdollisiin tukitoimiin olisi hyvä kiinnittää huomiota yhteistyössä koululaisten ja huoltajien kanssa.

Lopuksi voidaan todeta, että opiskelun edellytykset ovat pääosin kunnossa, mutta poissaolojen vähentämiseen ja säännöllisen osallistumisen tukemiseen olisi tärkeä panostaa jatkossa.

Mitä kunnanhallitus aikoo asian muuttamiseksi tehdä?

Yläkoulu:

Koulun tavoitteena on turvata oppilaille yhdenvertainen kohtelu ja mahdollisuus oppia omien edellytysten mukaisesti. Yhdenvertaisuus tarkoittaa tasapuolista kohtelua, syrjinnän ehkäisyä ja tarvittavan tuen tarjoamista.

Koulukuljetukset varmistavat turvallisen ja tasapuolisen koulumatkan erityisesti pitkien etäisyyksien alueilla. Koulukuljetuksen maksimietäisyys on 32 km ja kuljetusoppilaita on oppilaista 75 %

Koulun tukipalveluihin kuuluvat oppilashuolto, erityisopetus pienryhmässä resurssiopettajan ja erityisopettajan turvin. Lisäksi annetaan tukea tietotekniikassa, englannin kielessä sekä urheilulalmennuksessa.

Koulu tekee yhteistyötä useiden tahojen kanssa, kuten poliisin, liikenneturvan ja rajavartioston kanssa, jotka edistävät turvallisuutta ja oppimista. Lisäksi kulttuuritoimijat, metsäpäivät ja muut yhteistyökumppanit rikastuttavat opetusta.

Yhteistyö ja tukipalvelut yhdessä vahvistavat oppilaiden hyvinvointia ja yhdenvertaisia mahdollisuuksia oppimisen tiellä.

Vapaa sivistys		
Tavoitteet	Mittarit	Toteutuma
Yhteistyön jatkuminen aktiivisten harrastajien myötä.	Oppilasmäärät	Oppilasmäärälle ei ole asetettu tavoitetasoa.

Toteutumisen arviointi:

Oppilaita on tilinpäätöksen tietojen mukaan ollut Kotkan seudun musiikkiopistossa sekä Haminan kansalaisopistossa. Tavoitetta olisi syytä täsmentää ja asettaa mahdollisesti oppilasmäärälle tavoitetasot.

Joukkoliikenne		
Tavoitteet	Mittarit	Toteutuma
Palveluliikenteen vahvistaminen kaikkien kuntalaisten osalta. Uudistuksista tiedottaminen.	Käyttäjämäärät.	Ei ole selvitystä käyttäjämääristä.

Toteutumisen arviointi:

Tietoja tavoitteen toteutumisesta ei ole annettu tilinpäätöksessä, jonka johdosta arviointia toteutumisesta ei pystytä tekemään.

Kirjastopalvelut		
Tavoitteet	Mittarit	Toteutuma
<ul style="list-style-type: none"> kirjasto on hyvinvointipalvelu, joka on helposti saavutettavissa kirjasto toimii ympäristön kannalta kestävästi ja jakamistaloutta tukien kirjasto toimii tehokkaasti kunnan osana ja tekee yhteistyötä paikallisten yhdistysten ja muiden yhteisötoimijoiden kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> käynnit / asukas : 9 lainaus / asukas : 14 kirjastoaineisto / asukas : 15 € tapahtumat / vuosi : 15 	<ul style="list-style-type: none"> käynnit / asukas : 8 lainaus / asukas : 13 kirjastoaineisto / asukas : 11,50 € tapahtumat / vuosi : 24

Toteutumisen arviointi:

Kirjastopalveluilta on esitetty esimerkillisesti tavoitteet ja mittarit talousarviossa sekä toteutumat tilinpäätöksessä. Tavoitteet ovat lähestulkoon myös toteutuneet pieniä poikkeuksia lukuun ottamatta.

Kulttuuripalvelut		
Tavoitteet	Mittarit	Toteutuma
Kulttuuritoimi järjestää monipuolista ja yhdenvertaisesti saavutettavaa kulttuuritoimintaa kaiken ikäisille kuntalaisille.	Monipuolisella kulttuuritoiminnalla pyritään tavoittamaan jokainen kuntalainen vähintään kerran vuodessa. Toiminnassa seurataan valtakunnallisen kulttuurin Tea -viisarin tuloksia oman kunnan osalta.	Ei selvitystä toteutumasta.

Toteutumisen arviointi:

Tietoja tavoitteen toteutumisesta ei ole annettu tilinpäätöksessä, jonka johdosta arviointi toteutumisesta ei pystytä tekemään.

Liikuntapalvelut		
Tavoitteet	Mittarit	Toteutuma
Liikuntatoimi edistää eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa.	Kuntalaisten fyysinen terveys kohenee ja sitä seurataan erilaisilla mittareilla mm. terveystoimintastrategian toteutumien, liikunnan Tea -viisari ja Move - mittaukset sekä liikuntaa tarjoavan yhdistystoiminnan tilastot.	Ei selvitystä toteutumasta.

Toteutumisen arviointi:

Tietoja tavoitteen toteutumisesta ei ole annettu tilinpäätöksessä, jonka johdosta arviointi toteutumisesta ei pystytä tekemään.

Nuorisopalvelut		
Tavoitteet	Mittarit	Toteutuma
Nuorisotyö tukee nuorten kokonaisvaltaista kasvua, itsenäistymistä ja osallisuuden toteutumista yhteiskunnassa.	Jokaiselle nuorelle työ- tai opiskelupaikka sekä yksi hyvä harrastus. Näitä tuloksia seurataan mm. työllisyystilanteen, koulupudokkaiden määrän ja harrastustoiminnan puitteissa.	Ei selvitystä toteutumasta.

Toteutumisen arviointi:

Tietoja tavoitteen toteutumisesta ei ole annettu tilinpäätöksessä, jonka johdosta arviointia toteutumisesta ei pystytä tekemään.

Kuntatekniikka				
Strategian teema	Tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Tavoite	Toteutunut
Uudistuva ja luova Miehikkälä	Leppäkertun toiminnot rakentamishanke	käytössä	8/2025	12/2025
		kustannukset €	120 000	257 521
	Vetovoimaiset asunnot	vuokrausaste %		
		kunta	90	72
		taloyhtiöt	85	75
	Kaavojen ajantasaisuus	Rantakaava, valmis	12/2024	07/2025
		Kevyenliikenteen ak	03/2025	07/2025
Meijän Miehikkälä	teknisen henkilöstön määrä	riittävä perustoiminnot	1	1
	kunnossapito katualueet	toimiva	1	1
	Lähiulkoalueiden turvallisuus ja puhtaus	asukaspalaute	0	1
Kestävä ja vastuullinen Miehikkälä	Saivikkala	muovin, kartonki, lasi, metalli keräys	1	1
	Kunnan järjestämä jätehuolto	aikataulu	2027	
	Kunnan järjestämä puhdas vesi	riittävä veden määrä	1	1
	Puhdas luonto	Jätevesiliittymät	235	241

Toteutumisen arviointi:

Tavoitteet ja mittarit sekä niiden yhteys strategiaan on esitetty hyvin talousarviossa ja näiden toteutuma tuotu hyvin esille tilinpäätöksessä. Tavoitetasojen sisältöön olisi syytä kiinnittää huomiota ja tuoda ymmärrettävämmäksi tavoitteet. Esimerkiksi mitä tarkoittaa ”riittävä veden määrä” – tavoite 1? Mitä tarkoittaa asukaspalautteen tavoite 0?

Tekninen toimi on toteuttanut valtuuston sille asettamia toiminnallisia tavoitteita hyvin. Vuosi 2025 oli ensimmäinen oma toimintavuosi Kaakon Kaksikosta eroamisen jälkeen. Suurin investointi oli päiväkotia Leppäkertun muutosremontti yläasteelta vapautuneihin tiloihin. Remontointi pysyi talousarviossaan. Terveysasema tyhjentyi HVA:n toimesta ja työ talon uudelleenjärjestelyihin on aloitettu. Organisaation tehtävänkuvat ovat pääosin selkeitä, mikä tukee työn sujuvuutta. Työhyvinvointia ei kuitenkaan mitata säännöllisesti. Tämä on korvattu jalkautumalla taukokeskusteluihin, joissa saadaan riittävä käsitys yleisvoinnista.

Taloudellisen paineen alla tulee kehittää organisaatiota sekä pyrkiä prosessien yksinkertaistamiseen.

Palvelun laatu on ollut riittävällä tasolla, sillä palautteiden määrä on hyvin vähäistä.

Tulevaisuuden haasteena on tasapainon löytäminen henkilöstömäärän ja palvelutuotannon välille.

Tavoitteet ovat yleisellä tasolla ja henkilökuntamäärään nähden toteutuneet hyvin vuonna 2025.

Hyvinvointi

Kuntalain 37 §:n mukaisesti kuntastrategiassa tulee huomioida kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Valtuustolle tulee vuosittain raportoida hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kehityksestä. Hyvinvointikertomus, joka tulee laatia kerran valtuustokaudessa, on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä kunnassa.

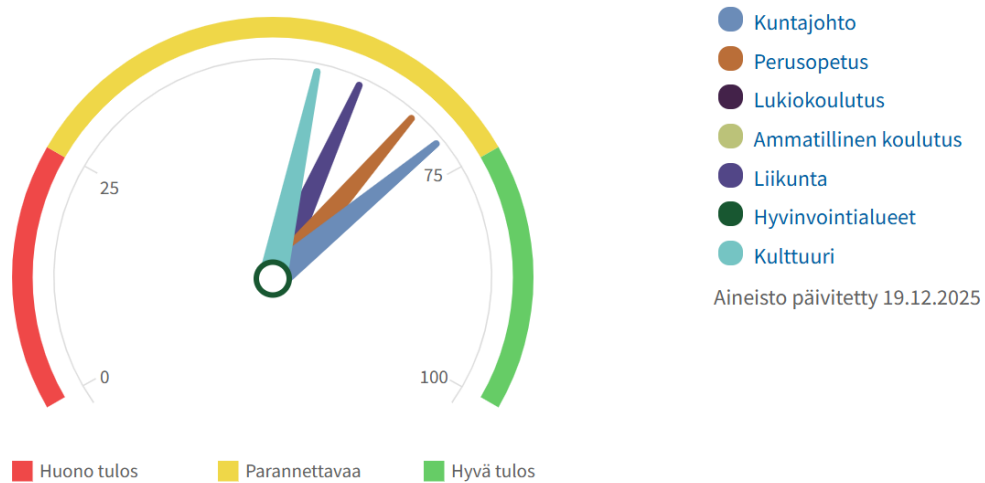
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen kannustetaan myös HYTE-kertoimen avulla, joka on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa vuoden 2023 alusta alkaen. HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Kuntien rooli hyvinvoinnin toteuttamisessa on ensisijaisesti ennaltaehkäisevän toiminnan koordi-

nointi ja sen lisäksi eri strategioiden avulla yhteistyö hyvinvointialueen eri palveluiden kanssa.

HYTE-kertoimeen vaikuttavat osalta prosessi indikaattorit, joita seurataan THL:n TEA-viisareiden kautta.

Miehikkälän kunnan TEA-viisari toteutumaiset ovat olleet seuraavanlaiset (<https://teaviisari.fi/>):

Kaikki sektorit : Miehikkälä 2025

Pisteet	Miehikkälä		Koko maa
Kaikki sektorit	63	↑	72
Kuntajohto	71	↑	87
Perusopetus	67	↔	64
Lukiokoulutus	..		69
Ammatillinen koulutus	..		66
Liikunta	60	↔	69
Hyvinvointialueet	..		59
Kulttuuri	55	↑	77

Tunnusluvut ovat nousseet kuntajohdon ja kulttuurin osalta. Perusopetus ja liikunta ovat puolestaan pysyneet edellisvuoden tasolla.

Koko maan pisteisiin verrattuna Miehikkälä on onnistunut perusopetuksen osalta, muiden osa-alueiden pisteet jäävät koko maan pisteiden alapuolelle.

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Syksyllä 2024 aloitti työnsä kunnan oma HYTE-ryhmä. Syksyn 2025 aikana on päivitetty Miehikkälän hyvinvoinnin kuntakortti ja HYTE työryhmä on kokoontunut säännöllisesti.

Keskeisenä tavoitteena on hyte-kertoimen nostaminen erityisesti kulttuurin osalta, jotta päästäisiin lähemmäs koko maan tasoa.

Millä toimilla kunnanhallitus voisi vaikuttaa TEA-viisareiden nostamiseen?

6 INVESTOINNIT JA HANKINNAT

Investointeihin varattiin kunnan talousarviossa 2025 määrärahaa 344 tuhatta euroa (netto) ja toteutuneet investoinnit olivat 303 tuhatta euroa (netto). Investoinnit toteutuivat lähes budjetoidun mukaisesti. Suurin investointi euromääräisesti oli Leppäkertun korjaus (274 tuhatta euroa).

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Vuoden 2025 investoinnit ovat olleet melko vähäiset ja toteutuivat suunnitellusti. Tuleville vuosille investointivaraukset ovat 250.000 – 360.000 euron vuosiluokkaa, joten 2025 vuoden investoinnit ovat hyvinkin keskimääräistä normaalia tasoa.

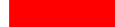
7 KONSERNILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Miehikkälän kuntakonserniin kuuluu seitsemän (7) tytäryhteisöä ja kaksi (2) kuntayhtymää sekä yksi (1) osakkuusyhteisö. Kunnan konserniohje on hyväksytty kunnanvaltuustossa 11.4.2016. Talousarviossa 2025 ei ole asetettu tytäryhtiöille toiminnallisia tavoitteita.

Tarkastuslautakunta esittää, että talousarvioon sisällytetään jatkossa myös tytäryhteisöille toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

7.1 Talouden arviointimenettelyyn johtavien raja-arvojen toteutuminen (KRIISIKUNTAKRITERIT)

Kuntalain 118 §:ssä määritellään kriteerit erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyksi. Tarkastuslautakunta on tarkastellut kunnan ja kuntakonsernin taloustilannetta suhteessa kuntalain mukaisiin talouden arviointimenettelyn mahdollisesti käynnistäviin raja-arvoihin. Tarkastuslautakunta on arvioinnissaan käyttänyt seuraavia värisymboleita:

	=tilanne on hyvä
	=tilanne on huolestuttava
	=tilanne on huono

Talouden arviointimenettelykriteereitä on uudistettu 1.3.2019 voimaan tulleessa lakimuutoksessa. Kunnan ja kuntakonsernin vuoden 2025 talouslukujen vertailu arviointimenettelyn raja-arvoihin on esitetty alla olevassa taulukossa, jossa sovelletaan raja-arvoja vuosien 2024 ja 2025 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella.

Raja-arvo	Raja-arvot	Kunnan tunnusluku	Arvio 2025
Kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.		Kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää	
Kunnan konsernitaseeseen kertynyt alijäämä: > 1000 €/as (ed. vuosi > 500 €/asukas)		Konsernitaseessa on kertynyttä ylijäämää	
<i>Rahoituksen riittävyyttä ja vakavaraisuutta kuvaavat tunnusluvut (yhteenveto alakohdista 1-4)</i>			
Kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 %	alle 80 %	vuosikate/poistot % on 74 %	
Kunnan tuloveroprosentti ylittää keskimääräisen tulovero-% +2,0 %	7,6% + 2%: 9,6%	9,50 %	
Kuntakonsernin lainamäärä ja vuokravastuiden määrä asukasta kohden ylittää puolella kuntakonsernien keskimääräisen	12.837 €/asukas) 2024 tieto	4 390 €/asukas	
konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate alle 0,8	alle 0,8	0,5 prosenttia	

Arviointimenettely voidaan käynnistää, mikäli tunnusluvut ovat kahtena peräkkäisenä vuonna täyttäneet taulukon osoittamat raja-arvot. Rahoitusta ja vakavaraisuutta kuvaavissa kriteereissä huomioidaan muun muassa kuntakonsernin vuokravastuut lainamäärän lisäksi sekä konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate. Lisäksi kunnan tuloveroprosentti voi ylittää 2,0 prosenttia kuntien keskimääräisen tuloveroprosentin, joka soteuudistuksen rahoituslain myötä laski kaikkien kuntien osalta 12,64 % -yksikköä vuodesta 2022.

Kuntalain 118 §:n mukainen arviointimenettely voidaan myös käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää kuntalain 110 §:ssä annetussa määräajassa tai kunnan asukasta kohti laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa.

Kuntalain edellyttämää talouden tasapanoittamisvelvoitetta alijäämien kattamiseksi ei Miehikkälän kunnassa ole toistaiseksi. Kunnan ja kuntakonsernin taseessa on kertynyttä ylijäämää. Konsernin tunnusluvut ovat edelleen kohtalaisen hyvällä tasolla, joskin heikentyneet edellisvuoteen verrattuna. Miehikkälän kuntakonsernin tunnusluvut olivat pääosin edelleen hieman peruskuntaa heikommalla tasolla: lainakanta ja vuokravastuut/asukas 4 390 €/asukas (2024: 5 061 €/asukas) ja omavaraisuus 60,5 % (2024: 58,5 %).

Tunnusluvuista kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde ylittää edelleen arviointimenettelyn raja-arvon. Tunnusluku on kuitenkin parantunut edellisestä vuodesta merkittävästi. Laskennallinen lainanhoitokate on edelleen heikentynyt ja on alle raja-arvon. Tunnusluku kuvaa kuntakonsernin kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita.

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Lautakunta toteaa, että konsernin tunnusluvut ovat jonkin verran parantuneet edellisestä vuodesta. Raja-arvoista täyttyy tällä hetkellä kaksi, kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde sekä laskennallinen lainanhoitokate. Huomioitava on, että myös kunnan tuloveroprosentti on keskimääräistä korkeampi ja nyt hyvin lähellä kriisikuntakriteeri ta-

soa. Lautakunta korostaa edelleen, että kuntakonsernin tilikauden alijäämän kasvun ja tunnuslukujen heikentymisen johdosta velkaantuneisuuden ja talouden kehitykseen tulee kiinnittää huomiota.

Konsernitilinpäätöksellä on merkittävästi painoarvoa. Myös konserniohjaukseen ja yksittäisten tytäryhtiöiden tilikauden aikaisen toiminnan raportointiin, seurantaan ja ohjaukseen on syytä kiinnittää huomiota.

Lautakunta suosittelee, että konserniohje päivitetään ja konsernirakennetta tarkastellaan kriittisesti. Lautakunta haluaa kiinnittää huomiota konsernitaseen kertyneen ylijäämän vähenemiseen.

8 TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS VALTUUSTOLLE

Tarkastuslautakunta esittää valtuustolle, että valtuusto velvoittaisi kunnanhallituksen ja lautakunnat käsittelemään arviointikertomuksen ja antamaan vastineet kertomuksen havaintoihin sekä raportoimaan valtuustolle kuluvan vuoden aikana havaintojen aiheuttamista toimenpiteistä.

Tilintarkastaja esittää tilintarkastuskertomuksessaan tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä kunnan hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja tehtävälueille johtaville viranhaltijoille tilikaudelta 1.1.–31.12.2025. Tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajan esitykseen.

Tarkastuslautakunta kiittää luottamushenkilöitä, kunnan työntekijöitä ja yhteistyötahoja vuoden 2025 aikana tehdystä yhteistyöstä.

Sähköisen allekirjoituksen päiväyksellä

MIEHIKKÄLÄN TARKASTUSLAUTAKUNTA

Riitta Rikkola pj.

Ismo Kärhä varapj.

Kari Suoknuuti

Katriina Törönen

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This document contains 19 pages before this page

Dokumentet inneholder 19 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 19 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 19 sider før denne side

Detta dokument innehåller 19 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende